

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Hovby ängar i Kristianstads kommun

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Hovby ängar
Kommun	Kristianstad
Socken	Norra Åsum
Gränser	Området är markerat med punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Enligt förteckning (bilaga 2)
Läge	Ca 1 mil söder om Kristianstad, längs Hammarsjöns västra sida
Kartblad	Topografiska kartan: Kristianstad 3D SO och Karlshamn 3E SV Ekonomiska kartan: 3D 0j Gärds Köpinge (033 09) 3D 1j Norra Åsum (033 19) 3E 0a Horna (034 00) 3E 1a Rinkaby (034 10)
Koordinater	Ö: 140000 N: 620615 (RT90 2,5 gon V)
Naturgeografisk region	Nr 7: Skånes sediment- och horstområden
Natura 2000-områden	
Fågeldirektivet	SE0420145 Hammarsjöområdet
Habitatdirektivet	SE0420256 Björkhäll SE0420255 Gamlegården SE0420309 Hammarsjön SE0420307 Helge å
Regleringsföretag mm	Nedre Helgeåns regleringsföretag av år 1936. Hovby –Vångabäcks dikningsföretag av år 1930 Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde (Helgeån)
Areal	ca 847 ha, varav ca 490 ha vatten (Hammarsjön).
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts med kraftig punktstreckad linje på bifogade karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att

- bevara och utveckla välhävdade strandbetesmarker och slåtterängar med lång hävdkontinuitet, av betydelse för flera hävdberoende, hotade och hänsynskrävande djur- och växtarter, präglad av Helgeåns och Hammarsjöns vattenståndsfuktuationer
- bevara och utveckla bladvass- och videområden, sumpskogsmiljöer samt sjömiljöer med olika växt- och djurarter som är beroende av dessa naturtyper
- bevara och utveckla ett våtmarksområde av internationell betydelse.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. vidtaga åtgärder som förändrar områdets topografi och ytförhållanden eller landskapets allmänna karaktär såsom att plöja, gräva, schakta, muddra, fylla ut, dämna, invalla, bedriva husbehovstäkt eller anlägga brygga,
3. omföra hagmark eller ängsmark till åker eller kultiverad betesmark,
4. avverka träd och buskar, samt avverka eller bortföra död ved från skogen i norra delen av reservatsområdet (se skrafferat område på karta, bilaga 1,

5. plantera eller så buskar, lövträd, barrträd eller för området främmande växtarter eller sätta ut för området främmande djurarter,
6. bedriva jakt på våtmarksfåglar inom fastighet som tillhör staten eller Kristianstads kommun,
7. uppföra vilthägn,
8. dra fram luftledning,
9. bedriva stödutfodring, utom på platser som överenskommits med reservatsförvaltaren, när detta sker i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och installning.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

10. bedriva vasstäkt,
11. hålla djur i betesfållorna under perioden 1 december – 25 april,
12. gödsla eller tillföra gödselmedel, jordförbättringsmedel eller kemiska bekämpningsmedel,
13. bedriva energiskogs- eller sticklingsodling på befintliga åkrar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. röjning, gallring och avverkning av träd och buskar samt behandling av gräsvegetation (tuvtåtel, starr, bladvass mm) genom slaghackning, fräsning eller bränning inom betes- och slåttermark, så som närmare anges i fastställd skötselplan,
2. skötsel av betesmarker innefattande årlig betesdrift, uppsättande och underhåll av stängsel och vattningsanordningar enligt fastställd skötselplan,
3. skötsel av slåttermark innefattande slåtter samt borttagning av gräset,
4. utmärkning av och upplysning om reservatet,

5. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet enligt fastställd skötselplan,
6. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. gräva, borttaga, täcka över, borra, mejsla, måla eller på annat sätt skada block, stenvmurar, levande eller döda träd, buskar och stubbar,
2. göra upp eld,
3. rida,
4. tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande,
5. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift, snitsel, inskrift eller därmed jämförlig anordning, med undantag av att anbringa informations- och reservatskyltar samt gränsmarkeringar, märka ut båtled genom sjön, sätta ut sjömärke samt placera ut markering/snitsel i samband med träning av hundar för eftersök,
6. på ett störande sätt använda radio, musikinstrument eller annan ljudanläggning,
7. anordna båtplats.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

8. fånga eller samla in insekter eller andra djur, eller på annat sätt avsiktligt störa djurlivet,
9. anordna militära övningar, tävlingar, läger- eller annan övningsverksamhet.

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A skall inte utgöra hinder för åtgärder

- i samband med skötsel av området samt anordnande av information och tillgänglighet i området i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan,
- för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar,

- för nyttjande av bevattningsdiken och andra befintliga bevattningsanordningar på fastigheterna, samt nyttjande, underhåll och utbyte av el- och vattenledningar i anslutning till dessa. (Reservatskarta, bilaga 1),
- att rensa befintliga diken, under förutsättning att rensningen sker på ett sätt som minimerar skadorna på kringliggande mark, att rensningsmassor jämnas ut, att rensning så långt möjligt bör undvikas under fåglarnas häckningstid (mars-juni) samt att rensningen föregås av ett samråd med reservatsförvaltaren,
- för Nedre Helgeåns regleringsföretag att utföra de muddringar och rensningar i Hammarsjön som kan krävas enligt företagets åligganden genom förrättning under förutsättning att åtgärderna sker på ett sätt som minimerar skadorna och dessa undviks under fåglarnas häckningstid (mars-juni) samt att åtgärderna föregås av ett samråd med reservatsförvaltaren,
- för underhåll av vägar,
- för Kristianstads kommun att, efter godkännande av Länsstyrelsen, etablera grundvattentäkter och utföra ledningsdragningar som krävs för Kristianstads kommuns framtida vattenförsörjning,
- för Kristianstads kommun att, efter godkännande av Länsstyrelsen, utföra fortsatt vassröjning och annan skötsel enligt åtaganden redovisade i Koncessionsnämnden för miljöskydds beslut 1981-04-28.

Utan hinder av föreskriften A1 får, efter Länsstyrelsens tillstånd, byggnad eller annan anläggning uppföras för jordbrukets behov.

Vad i föreskriften A 4 anges om avverkning gäller ej inom fastigheten Hovby 50:6, där genom plockhuggning vedfång till husbehov för en enfamiljsfastighet är tillåten.

Vad i föreskriften A2 anges om plöjning, samt föreskriften A 13, gäller ej de ytor eller platser som anges som åker/träda på bilagda karta (bilaga 1).

Föreskrifterna under C skall inte utgöra hinder

- för åtgärder i samband med områdets skötsel i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan.

Föreskriften C 2 skall inte utgöra hinder mot återkommande städning och eldning av uppflutna grenar mm samt uppfluten vass på betes- och slåtterängar efter vinterns översvämningar. Föreskriften C 2 skall inte heller utgöra hinder mot uppläggande och eldande av majbål på traditionell plats på fastigheten Hovby 50:91. Platsen är utmärkt på reservatskarta (bilaga 1).

Föreskriften C 8 skall ej utgöra hinder mot fiske och jakt enligt gällande bestämmelser.

Vidare skall ägare, brukare eller annan nyttjanderättshavare inte omfattas av förbuden i C 3 mot ridning eller i C 7 mot anordnande av båtplats, om det sker på plats som redovisas på bifogade reservatskarta, bilaga 1.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Reservatet omfattar land- och vattenområden utmed nedre Helgeåns våtmarksområde. Arealen uppgår till 847 ha. I området finns landets största våtmarksområde med betes- och slåtterhävdade inlandsstrandängar och inom våtmarksområdet är Hovby ängar, längs västra sidan av Hammarsjön, det största och ett av de absolut värdefullaste strandängsavsnitten. På gränsen mot Åsum finns delvis igenväxande blöta marker med mer omfattande bladvassar, videbuskar och lövsumpskogar. Ett flertal diken leder vatten genom området och vid Hovby finns ett mindre vattendrag som fortfarande rinner fram naturligt över strandängen.

På strandängarna finns representativa vegetationstyper som tuvtåtelängar, gräslågstarrängar och högstarrängar samt inslag av mer ovanliga typer som tuvstarrängar, kalkfuktängar och kalkrikkärr. Många arter som indikerar betes- eller slåtterhävd under lång tid växer i området såsom slåtterblomma, kärrspira, vildlin, gökblomster, knutnarv, ävjebrodd, darrgräs, kärrkavle, kärrsälting, nålsäv, ängsnycklar, kärrknipprot, samt den rödlistade arten honungsblomster.

De stora arealerna betes- och slåtterhävdade inlandsstrandängar vid Hovby är viktiga livsmiljöer för många fåglar och här häckar bl a flera hotade, hävdberoende vadararter och simänder, t ex rödspov, brushane, sydlig kärrsnäppa och årta. Vad gäller övrigt djurliv kopplat till reservatets odlingslandskap hörs strandpaddan oregelbundet spela och några rödlistade arter av jordlöpare har påträffats. Inom området finns en skyddsvärd lokal för ovanliga landsnäckor, bl a de mycket sällsynta och rödlistade rikkärrsarterna större agatsnäcka *Cochlicopa nitens* och kalkkärrgrynsnäcka *Vertigo geyeri*.

I de ohävdade, igenväxande våtmarkerna i norr tar al, viden och högväxta gräs över och på gränsen mot Åsum i norr berörs området av en större sammanhängande al-dominerad sumpskog med god tillgång på död ved.

Mellan strandängarna och sjön har större partier med bladvassar brett ut sig. Längs några sträckor finns fortfarande öppna kontakter mellan strandängarna och sjön kvar. Dessa utgör mycket viktiga födosöksområden för områdets häckande vadarfåglar och änder. Under senare år har dessa grundområden också börjat utnyttjas för övernattnings av de många tranor som börjat rasta i området under vårflyttningen. I bladvassarna förekommer ibland rördrommen (EU-prioriterad art enligt Fågeldirektivets annex 1). Här häckar även brun kärrhök.

I den grunda slättsjön Hammarsjön växlar leriga bottnar med utbredda fasta sandbottnar och i norr och väster finns också mycket dy. I norr domineras sjön av bladvassar och flytbladsvegetation, dominerad av gul och vit näckros, medan de södra delarna främst utgörs av öppna sjötytor med långskottsvegetation, mer solitära sävruggar samt öppna kontaktzoner mellan sjö och land. Ett tiotal natearter har påträffats i området, bl a gäddnate som är spridd över hela sjön samt trubbnate, grovnate, krusnate, bandnate, spädnate och den rödlistade styvnaten. I sjöns södra delar finns också rikliga förekomster av kransalger, där bl a den i Sverige ovanliga arten *Nitella mycronata* samt den rödlistade *Nitellopsis obtusa* påträffats. Den akut hotade vattenväxten sjönajas, som även är listad i Habitatdirektivets annex 2, har en av landets få kända växtlokaler i södra Hammarsjön. Längs de långgrunda stränderna har bl a de rödlistade arterna klotgräs, flocksvalting och vildris påträffats.

Nedre Helgeåns vattensystem hyser ett stort antal fiskarter och den grunda, vegetationsrika Hammarsjön utgör en av Sveriges artrikaste fisksjöar. I sjön häckar många slättsjöanknutna fågelarter och Hammarsjön utgör en av landets viktigaste häckningslokaler för den rödlistade svarttärnan. Sjön och dess omgivningar är även viktiga rast- och övervintringslokaler för många fåglar, bl a änder, gäss, tranor, vadare och rovfåglar.

Den flacka Kristianstadsslätten karaktäriseras av sedimentära bergarter avsatta under kritatiden. Kritberggrunden vilar direkt på urberg. De jordarter som överlagrar kritberggrunden är huvudsakligen avsatta under eller efter senaste istiden. Ytjordarterna inom reservatet domineras av sand. Inom begränsade delar finns det svämmediment bestående av lera-finmo. Nedanför Björkhäll sker utströmning av grundvatten och här har utvecklats ett värdefullt rikkärr med omgivande kalkfuktängar.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har efter samråd med Kristianstads kommun tagit initiativ till reservatsbildningen. Dokumentation samt förslag till reservatsbeslut och skötselplan har på uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län utarbetats av naturvårdskonsult Elisabet Wallsten.

Markägare, övriga kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att inkomma med erinringar mot förslaget.

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Sveriges geologiska undersökning och kommunen har tillstyrkt reservatsbildningen. Kommunen har dock önskat ett par tillägg avseende undantag från föreskrifterna för att eventuellt kunna anlägga framtida vattentäkter på västra sidan av Hammarsjön samt fortsätta med vassröjning i sjön.

Under beredningen av ärendet har allmänt informationsmöte genomförts med berörda markägare och övriga sakägare vid två tillfällen. Därutöver har även underhandsdiskussioner förts med flera av de berörda markägarna. Inför det andra markägarmötet, våren 2007, upprättades en sammanställning av inkomna remissvar, som tillsammans med ett reviderat förslag till reservatsbeslut och skötselplan skickades ut inför mötet. Sammanställningen av remissvar och Länsstyrelsens bemötanden redovisas i bilaga 4. I samband med detta markägarmöte framkom ytterligare önskemål om kompletteringar, korrigeringar och förtydliganden i handlingarna. Länsstyrelsen har i allt väsentligt tillgodosett dessa önskemål.

Länsstyrelsen gör bedömningen att de inskränkningar som blir följden av föreslagna föreskrifter inte medför sådana inskränkningar i pågående markanvändning att det kan motivera att intrångsersättning skall utgå, med undantag för de begränsningar som föreslås i virkesuttag på fastigheten Hovby 50:6.

Skäl för beslut

Hovby ängar ligger inom nedre Helgeåns våtmarksområde och omfattas av den internationella Ramsar-konventionen för skydd och bevarande av våtmarker och utgör i vissa delar ett Natura 2000-område enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter – habitatdirektivet - (SE0420256 Björkhäll, SE0420255 Gamlegården, SE0420309 Hammarsjön, SE0420307 Helge å) och rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar - fågeldirektivet - (SE0420145 Hammarsjöområdet), samt ingår i riksintresse för naturvården (N64 Helgeåns nedre lopp). En mindre del om-

fattas av nationella Myrskyddsplanen. Hela området omfattas av den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet. Hammarsjön med Helgeå utgör ett nationellt särskilt värdefullt vattendrag. I skogsstyrelsens inventeringar har ett sump-skogsobjekt pekats ut. Området omfattas också av Länsstyrelsens natur- och kulturmiljövårdsprogram (obj 50 i Kristianstads kommun, Hammarsjön) respektive Kristianstads kommuns förslag till naturvårdsplan.

I *Handlingsprogram för Naturvård i Kristianstads Vattenrike 2004-2006*, vilket utarbetats i samarbete mellan Länsstyrelsen i Skåne län och Kristianstads kommun, har västra sidan av Hammarsjön givits hög prioritet beträffande säkerställande och skydd.

Hovby ängar och västra delen av Hammarsjön har stora zoologiska och botaniska värden. Utmärkande är förekomsten av relativt stora arealer av ogödslade betes- och slåtterhävdade strandängar som regelbundet översvämmas samt torrare betes- och slåtterhävdade gräsmarker.

Variationen av naturtyper med hävdade fuktiga till torra fodermarker, med inslag av kalkfuktängar, bladvassområden, igenväxningsområden och sjöytor, har bidragit till en rik biologisk mångfald av fåglar, insekter och andra djurgrupper samt kärlväxter. Landformerna, de årliga vattenståndsvariationerna och förekomsten av låglänta utströmningsområden gör att området har ett stort naturgeografiskt, geologiskt och hydrogeologiskt värde.

Området är av kulturarhistoriskt värde genom att det utgör Hovby bys ängsmarker med lång hävdkontinuitet.

Det föreslagna naturreservatet är naturskönt.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna för naturreservatet är av så begränsad omfattning att de inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av Länsstyrelsen i särskilt beslut i samband med reservatsbildningen.

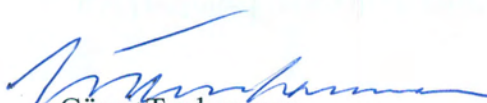
Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet. Förvaltningen skall ske med insyn, delaktighet och i nära samråd med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Naturreservatets gränser skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, se bilaga 5.

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog landshövding Göran Tunhammar, beslutande, naturvårdsdirektör Camilla Jönsson, naturskyddssektionen, Ola Jönsson, plan- och bostadssektionen, Jonas Söderstjerna, rättssektionen och Anders Larsson, miljöavdelningen, föredragande.

Göran Tunhammar

Anders Larsson

Bilagor

- 1 Kartor med reservatets avgränsning, ytor som utgör åker/träda eller yta där plockhuggning godtas, samt båtplatser och pumpar vid tillfället för reservatsbildningen
- 2 Förteckning över fastigheter, mark- och anläggningssamfälligheter samt dikningsföretag
- 3 Fastighetskarta
- 4 Sammanställning av remissvar samt bemötanden
- 5 Hur man överklagar

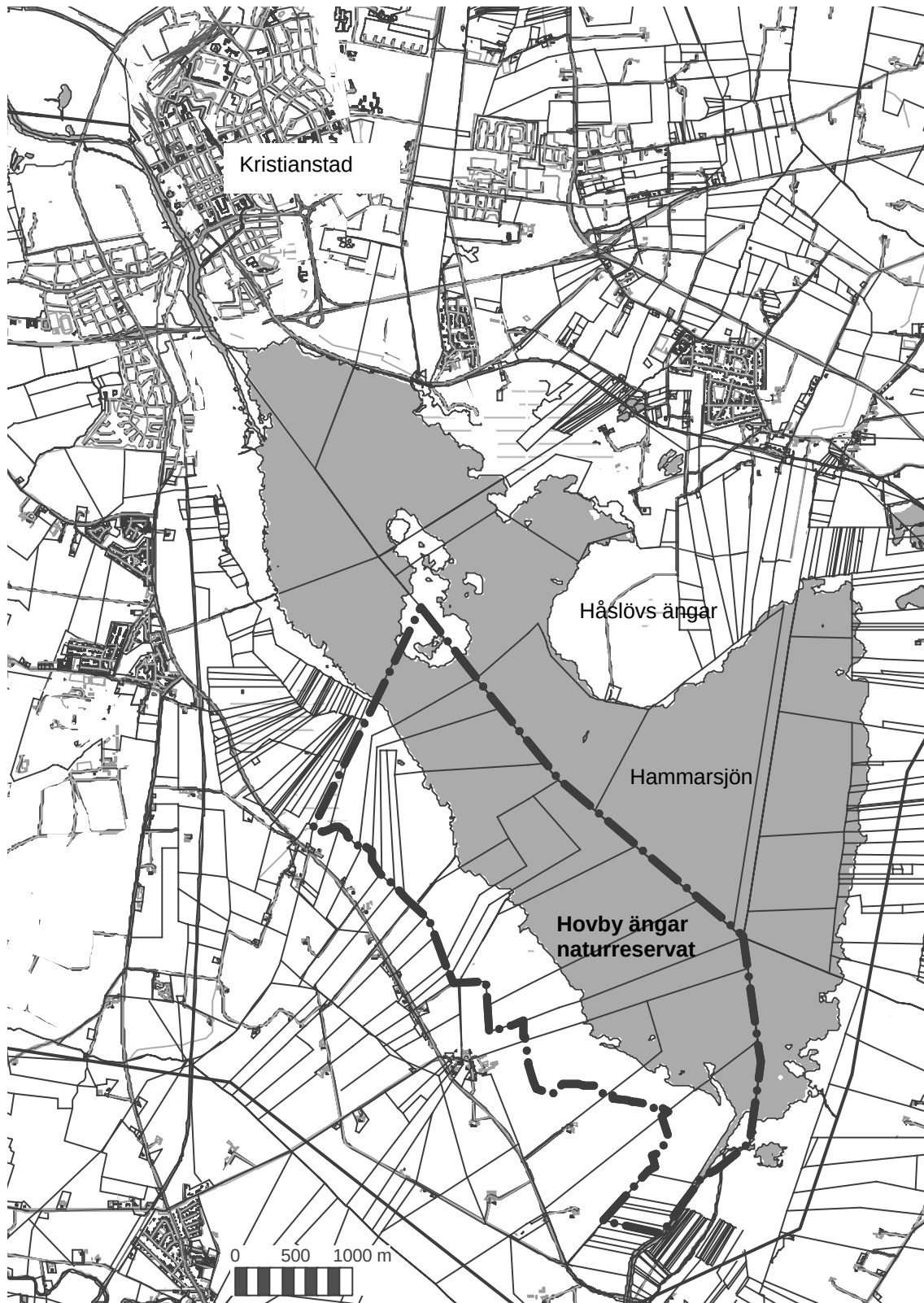
Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM
Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM
Kristianstads kommun, kommunstyrelsen, Rådhuset, 291 80 KRISTIANSTAD
Lantmäterimyndigheten i Kristianstads kommun, 291 80 KRISTIANSTAD
Sydkraft Nät AB, 217 01 MALMÖ
TeliaSonera AB, Box 567, 291 25 KRISTIANSTAD
Nedre Helgeåns regleringsföretag av år 1936, c/o Per Åsheim, Lillö Kungsgård,
291 61 KRISTIANSTAD
Hovby-Vångabäcks dikningsföretag av år 1930, c/o Sven-Ove Olsson, Åsumsvägen 563,
291 91 KRISTIANSTAD
Markägare enligt förteckning

Kopia till

Lantmäterimyndigheten, Lantmäteriet, Box 50590, 202 15 MALMÖ
Skogsstyrelsen, Skånes nordöstra distrikt, Box 80, 280 60 BROBY
Polismyndigheten i Skåne, Polisområde Nordöstra Skåne, Box 545,
291 25 KRISTIANSTAD
Byggnadsnämnden, Kristianstads kommun, 291 80 KRISTIANSTAD
C4 Teknik, naturvård, Kristianstads kommun, 291 80 KRISTIANSTAD
Kommunekologen i Kristianstads kommun, 291 80 KRISTIANSTAD
Mark- och Exploateringskontoret, Kristianstads kommun, 291 80 KRISTIANSTAD
Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kristianstads kommun, 291 80 KRISTIANSTAD
Biosfärkontoret Kristianstads Vattenrike, Kristianstads kommun,
291 80 KRISTIANSTAD
Naturskyddsföreningen i Skåne, Box 1013, 221 04 LUND
Naturskyddsföreningen i Kristianstad, c/o Christer Neideman, Hammarspynstvägen 63,
291 50 KRISTIANSTAD
Skånes Ornitologiska Förening, Box 96, 221 00 LUND
Nordöstra Skånes Fågelklubb c/o Nils Waldemarsson, Skånegatan 6,
295 32 BROMÖLLA
Landsbygdsavdelningen
Miljöavdelningen (kulturmiljö-, landskaps-, naturskydds-, vattensektionen)
Plan- och bostadssektionen
Registrering i VIC-Natur
Skåne läns författningssamling
Akten

Hovby ängar, reservatskarta (översikt)

2007-10-24

Hovby ängar, reservatskarta (norra delen)

- med gräns för reservatet och ytor som utgör åker/träda (öppet rutnätsmarkerade) eller skog (svart-vit rutnätsmarkerade), samt båtplatser och pumpar vid tillfället för reservatsbildning.

B = båtplats P = pump för jordbruksbevattning

2007-10-24

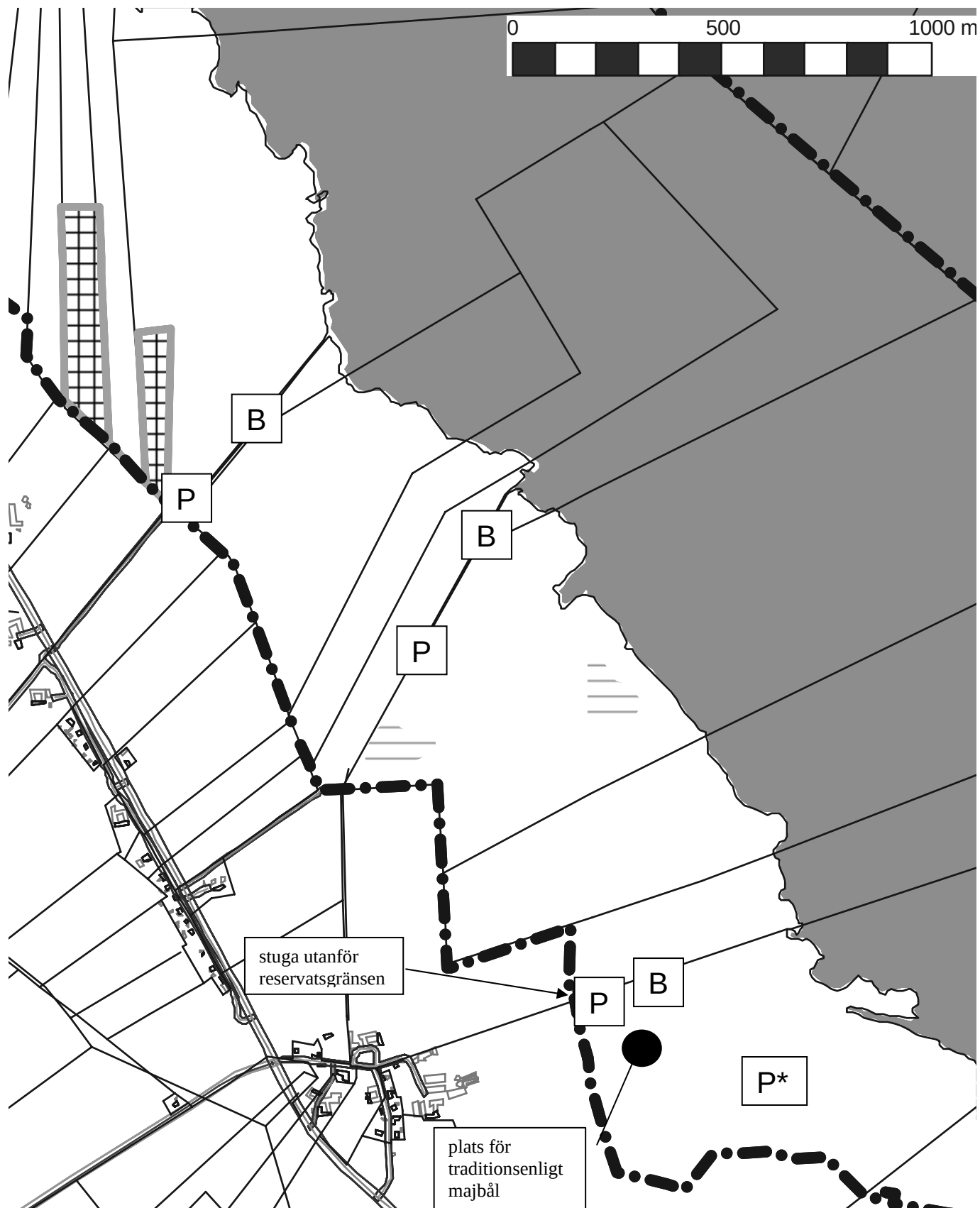
Hovby ängar, reservatskarta (mellersta delen)

- med gräns för reservatet och ytor som utgör åker/träda (öppet rutnätsmarkerade) vid tillfället för reservatsbildning samt båtplats och pump vid tillfället för reservatsbildning..

B = båtplats

P = pump för jordbruksbevattning

P*= invallningspump

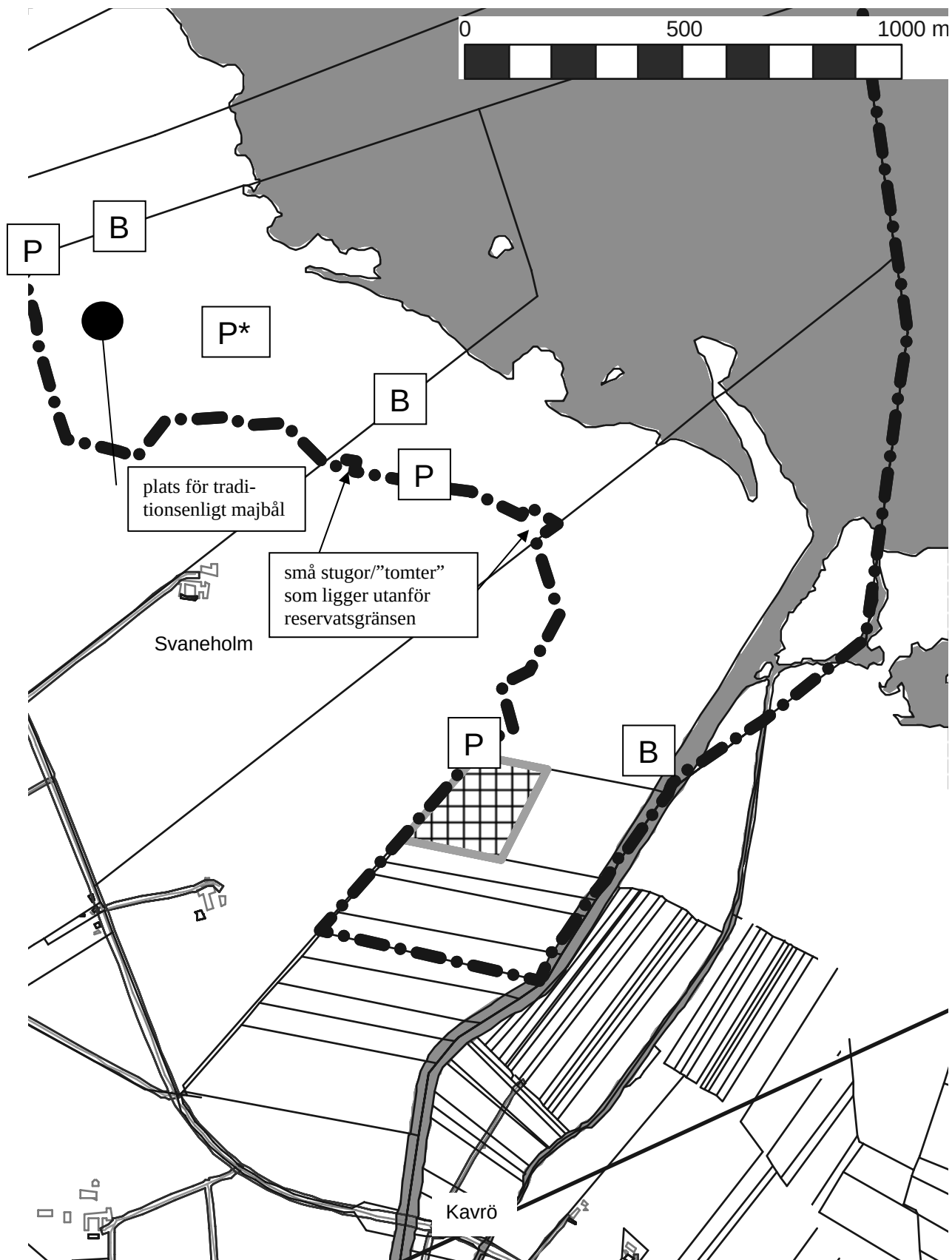

2007-10-24

Hovby ängar, reservatskarta (södra delen)

- med gräns för reservatet samt ytor som utgör åker/träda (öppet rutnätsmarkerade) vid tillfället för reservatsbildning.

B = båtplats P = pump för jordbruksbevattning P* = invallningspump

Fastighetsförteckning

Sida 1 (6)

2004-11-01

Ärendenummer

M042299

Handläggare

Gunnel Bergström

Ärende Naturreservat Hovby ängar, uppdaterad 2007-10-15

Kommun: Kristianstad

Skåne län

Fastigheter inom planområdet		
Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Övrigt
Hovby 50:1	Kristianstads Kommun 29180 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:3	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:4	Bodil Birgitta Schnorrenberger Åsumsvägen 586 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:5	Anna Kerstin Svensson Åsumsvägen 600 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:6	Eva Marie Helene Lindeborg Åsumsvägen 493-7 291 91 KRISTIANSTAD	
	Lars Jonas Lindeborg Åsumsvägen 493-7 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:7	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:22	Naturvårdsverket 106 48 STOCKHOLM	
Hovby 50:26	Ulla-Britt Ohlsson Hovby Backaväg 277 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:30	Ulla-Britt Ohlsson Hovby Backaväg 277 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:40	Marta Ingeborg Olsson Mossagårdsvägen 109 291 91 KRISTIANSTAD	

Fastigheter inom planområdet		
Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Övrigt
Hovby 50:42	Ingrid Anita Marianne Mårtensson Mossagårdsvägen 99 291 91 KRISTIANSTAD	
	Sven Mats-Inge Mårtensson Mossagårdsvägen 99 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:45	Anders Ingemar Persson Hovby Backaväg 303 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:46	Ulla-Britt Ohlsson Hovby Backaväg 277 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:47	Naturvårdsverket 106 48 STOCKHOLM	
Hovby 50:53	Anders Ingemar Persson Hovby Backaväg 303 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:63	Erik Lennart Olsson Hovby Backaväg 160 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:91	Per Axel Lennart Trulsson Hovby Byagata 13 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:92	Ebba Ann-Kristin Krook Åsumsvägen 819 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:94	Ulf Anders Niléhn Åsumsvägen 871 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:103	Ebba Ann-Kristin Krook Åsumsvägen 819 291 91 KRISTIANSTAD	

Marksamfälligheter inom planområdet

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Övrigt
Hovby S:1		VÄG

Delägarfastigheter däribland

Hovby 50:3	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:4	Bodil Birgitta Schnorrenberger Åsumsvägen 586 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby S:2		VÄG
Fler än 10 delägare däribland		
Hovby 50:3	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:4	Bodil Birgitta Schnorrenberger Åsumsvägen 586 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby S:5		VÄG
Fler än 10 delägare däribland		
Hovby 50:3	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:4	Bodil Birgitta Schnorrenberger Åsumsvägen 586 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby S:12		VÄG
Fler än 10 delägare däribland		
Hovby 50:3	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:4	Bodil Birgitta Schnorrenberger Åsumsvägen 586 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby S:16		VÄG
Fler än 10 delägare däribland		
Hovby 50:3	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:4	Bodil Birgitta Schnorrenberger Åsumsvägen 586 291 91 KRISTIANSTAD	

Horna s:22		Uppländning
-------------------	--	-------------

Ingår ej i rpserrata/02

Fler än 10 delägare däribland		
Horna 48:1	Brita Åkesson Mosslundavägen 387 291 97 GÄRDS KÖPINGE	
	Arne Åkesson Mosslundavägen 387 291 97 GÄRDS KÖPINGE	
Horna 1:1, 17:1	Sven-Åke Andersson Västervångsvägen 9 237 91 BJÄRRED	

Anläggningssamfälligheter inom planområdet

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Övrigt
Hovby GA:1		BEVATTNINGSANLÄGGNING OCH PUMPSTATION MED TILLHÖRANDE DIKEN OCH LEDNINGAR

Delägarfastigheter däribland

Hovby 50:3	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:5	Anna Kerstin Svensson Åsumsvägen 600 291 91 KRISTIANSTAD	
Hovby 50:7	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	

Rättigheter inom planområdet

Beteckning på karta (gäller Serv 1, Serv 7, Serv 8)	Ägare/innehavare, adress	Övrigt
Serv 1 belastar Hovby s:2 och s:12		Servitut, VÄG 1180K-D2875.1
Till förmån för:		
Hovby 50:47	Naturvårdsverket 106 48 STOCKHOLM	
Serv 2 Belastar Hovby 50:53		Servitut, KRAFTLEDNING MM 11-IM1-54/865.1
Till förmån för: Sydkraft Nät AB		

Serv 3 Belastar Hovby 50:30		Servitut, KRAFTLEDNING 11-IM1-80/8868.1
Till förmån för: Sydkraft Nät AB		
Serv 4 Belastar Hovby 50:94		Servitut, KRAFTLEDNING 11-IM1-85/5917.1
Till förmån för: Sydkraft Nät AB		
Serv 5 Belastar Hovby 50:94		Servitut, KRAFTLEDNING 11-IM1-85/5918.1
Till förmån för: Sydkraft Nät AB		
Serv 6 Belastar Hovby s:2 och s:5		Servitut, UTRYMME 11-KRI-1278/75.1
Till förmån för: Hovby ga:1		
Serv 7 belastar: Hovby s:2 och s:12		Servitut, VÄG 11-KRI-897/72.1
Till förmån för:		
Hovby 50:22	Naturvårdsverket 106 48 STOCKHOLM	
Serv 8 belastar Hovby 50:53 och 50:91		Servitut, GÅNGVÄG,, BÅTPLATS, FARLED 11-KRI-91.1
Till förmån för: Hovby Nr 2-6, 8-22 däribland		
Hovby 50:3	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	
Lr 1 * Belastar Horna s:22		Starkström. 1270-882.1
Till förmån för:		
	E.On Elnät Sverige AB 205 09 MALMÖ	
Lr 2 * Belastar Horna s:22		Tele. 1270-882.2
Till förmån för:		
	E.On Elnät Sverige AB 205 09 MALMÖ	

* berör ej reservatet/az

Dikningsföretag inom planområdet		
Beteckning på kartan (ungefärligt läge)	Ägare/innehavare, adress	Övrigt
DKF 1	Per Åsheim Lillö Kungsgård 291 61 KRISTIANSTAD	Nedre Helgeåns regleringsföretag av år 1936
	Björn Carlqvist Kristianstads kommun 291 80 KRISTIANSTAD	
DKF 6	Sven Ove Olsson Åsumsvägen 563 291 91 KRISTIANSTAD	Hovby-Vångabäcks dikningsföretag av år 1930

Fastighetsförteckningen upprättad av

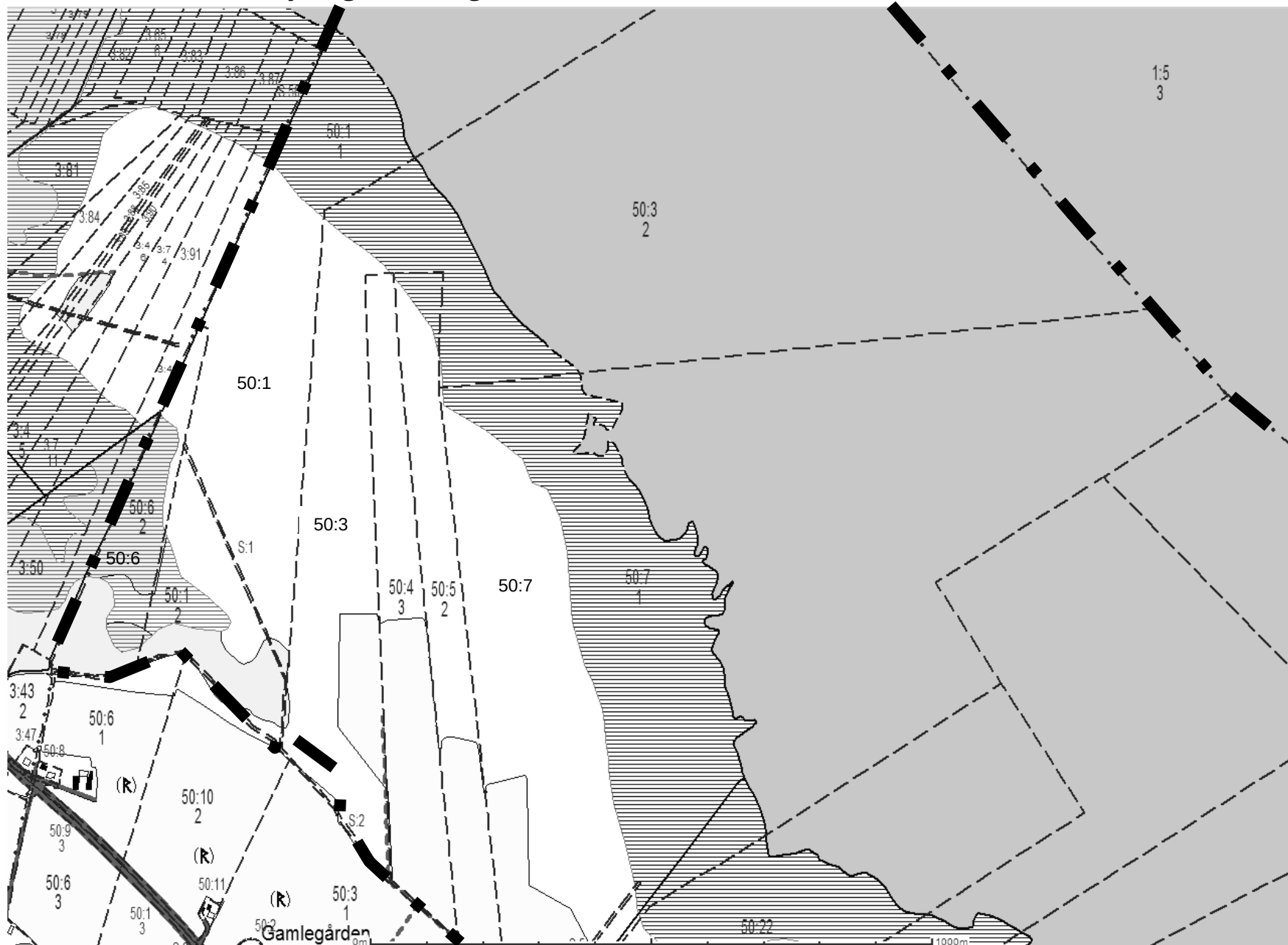
Gunnel Bergström

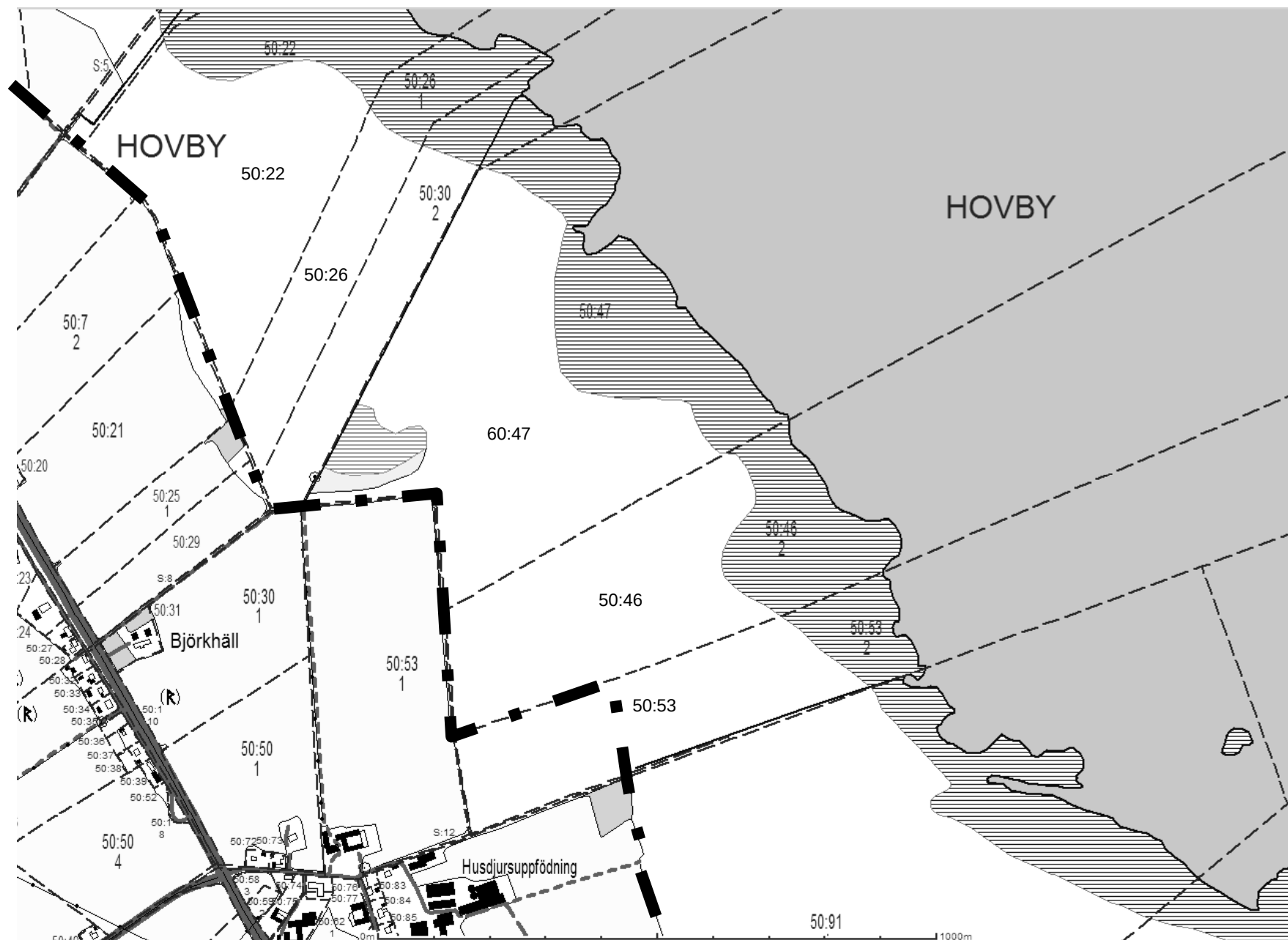
Uppdaterad 2007-10-15

Uppdateringen upprättad av

Anna-Stina Hurtig

Naturreservatet Hovby ängar – fastighetskarta

2007-02-28

511-34605-04
1290-225

Vår referens

Miljöavdelningen

Hans Cronert

040/044- 25 26 87

Sammanställning av remissyttranden och bemötanden

Gemensamt yttrande från markägare till Hovby 50:3 m fl

ERINRINGAR MOT FÖRSLAG TILL RESERVATSBESLUT

Områden som anges som tidigare varit uppodlade på fastigheterna Hovby 50:3, 50:4, 50:5, 50:7, 50:42 och 50:53

Inom en större del i norra och inom ett par mindre i södra delen av reservatsförslaget finns områden som uppges ha varit uppodlade kortare eller längre tid. I dagsläget är marken bevuxen med gräsvegetation som, även om marken varit insådd som vall tidigare, nu inom stora delar är naturaliserad genom den regelmässiga påverkan som sker genom översvämning eller genom att grundvattnet står nära markytan en längre tid under vegetationsperioden.

Delar av dessa marker omfattas av EU:s miljöstöd för biologisk mångfald och har omfattats av särskild åtgärdsplan som visar att marken hyser höga botaniska eller ornitologiska värden. I det aktuella fallen är det främst de ornitologiska värdena som är höga även om det inom delar av området även förekommer orkidéer.

Markerna utnyttjas regelbundet som häckningsplats eller födosöksområde för flera fågelarter som har en dokumenterad kraftig tillbakagång över stora delar av Västeuropa och som behöver olika former av hänsyn och skydd för att kunna finnas kvar med livskraftiga populationer. Som exempel kan nämnas de hävdberoende vadarfåglarna rödspov, storspov, tofsvipa, enkelbeckasin samt gulärlan, vilka alla förekommer med varierande antal par inom det föreslagna reservatsområdet. Gemensamt för dem alla är att de gynnas av välhävdade (bete, slåtter eller slåtter med efterbete) ogödslade, eller svagt gödslade gräsmarker med hög fuktighet och att gynnas av regelbunden översvämning. Uppstickande träd, buskar, kraftledningsstolpar är negativt genom att de utgör utsiktspunkter för kråka och andra borövande fåglar.

Ur naturvårdssynpunkt är det sålunda angeläget att de aktuella markavsnitten framledes helst brukas genom betes- eller slåtterhävd (eller slåtter med efterbete). Är inte detta möjligt är traditionellt åkerbruk att föredra. Sämst och inte alls gynnsamt, är om marken planteras med vedartad vegetation (salixodling eller liknande).

Det främsta skälet för att vilja ha marken kvar i reservatet är att man därigenom kan säkra större öppna, sammanhängande låglänta marker i anslutning till Hammarsjön utan vedartad vegetation för att erhålla ytor som kan säkra så många häckande par som möjligt av ovannämnda vadarfåglar. Det finns två möjligheter att gå vidare om man är överens om detta synsätt:

1. Marken anges som betesmark/slåttervall, tidigare åker i kartan till reservatsbeslutet, med uttrycklig föreskrift att det krävs tillstånd av reservatsförvaltaren för att odla upp marken, gödsla och använda bekämpningsmedel. Upphör möjligheterna att genom EU-stöd få ersättning och inte heller reservatsförvaltaren anser sig kunna lämna kompensation, finns då möjlighet att vid detta tillfälle föra frågan vidare för prövning av ersättningsfrågan.
2. Marken markeras som åkermark, med enda inskränkning mot traditionellt bruk är att den inte får besås med salix eller annan vedartad vegetation.

Ängsmark och anlagd våtmark i västra delen av Hovby 50:53

Ängsmarken i västra delen av Hovby 50:53 har haft stor betydelse, när den hävdats väl, genom att var ett av de partier på ängarna som torkade upp senast och därvid utgjorde viktigt komplement för strandängsfåglarnas födosök under torra försomrar. Med den utformning och den skötselinriktning som angivits för den numera anlagda våtmarken förstärks denna roll. Länsstyrelsen förordar att våtmark och anslutande slätter/betesmark ingår i reservatet.

Mindre område av fd åkermark på Hovby 50:3

Förslås på grund av praktiska skäl, bl a stentippning i gränsen, utgå. Förslaget godtas och revidering av gränsen föreslås.

Skogsmark på fastigheten Hovby 50:6

Diskussioner beträffande möjligheter till avverkning för husbehovsved pågår mellan förhandlare för staten och markägarna.

Två stugor på fastigheten Hovby 50:92

Avsikten är att båda stugorna skall ligga utanför reservatsgränsen.

Synpunkter på föreslagna reservatsföreskrifter.

Föreskrifter under A

A1. Föreslås att denna inte skall gälla byggnader eller anläggningar för jordbrukets behov. Länsstyrelsen är tveksam till att behov kan komma att uppstå, men motsätter sig inte att det kan bli aktuellt. Föreslår att tillstånd för detta bör inhämtas av Länsstyrelsen. Ny föreskrift A12 föreslås.

A2. Anser att denna föreskrift bör utgå eller formuleras om. Länsstyrelsen anser att det behov av dikesrensning, vägunderhåll/vägförstärkning som kan komma att aktualiseras täcks in av undantaget som redovisas efter föreskrifterna under rubriken ” Föreskrifterna under A skall inte utgöra hinder för åtgärder”. Om inte så är fallet, bör formuleringen utvecklas så att framtida missförstånd undviks.

A3. Åkermark. Se ovan.

A4. Finns önskemål om att få lov att bedriva vasstäkt, kan detta tas in som möjlighet efter tillstånd från Länsstyrelsen. Ur naturvårdssynpunkt är bladvass som blockerar en blå sk bård utanför strandängen, mot sjösidan, negativt, medan kraftiga vassar har betydelse för flera vasslevande och ovanliga fågelarter. Denna föreskrift finns ex.vis för Rinkaby och Horn ängar naturreservat på andra sidan sjön. Ny föreskrift A13 föreslås.

A5. Berättigad synpunkt. Föreskriften korrigerad.

A8. Förbudet mot vilthägn har sin grund i att beteshävd med hjort inte är tillräcklig för att få den hävd som behövs för att gynna den hävdberoende fågelfaunan.

A9. Föreslår att kravet om tillstånd för markförlagd ledning finns kvar. Se vidare under A12, nedan.

A10. Delar uppfattningen om att det borde vara så, men vår erfarenhet är den kan vara värdefull att ha kvar, bl a har föreskriften varit värdefull där marken är utarrenderad och då kunnat fungera som stöd även för markägaren.

A11. Delar uppfattningen om att det borde vara så, men vår erfarenhet är den att när nya djurhållare blir aktuella så är det värdefullt att föreskriften finns.

A12. Det är viktigt att styra ledningsdragning från luftförläggning mot markförläggning för att hindra störning och skador ur både naturvårds- och brukningssynpunkt. Utformningen vid markförläggningen är viktig vid återställandet för att minimera ingrepp i naturen, störa dräneringsförhållanden och i övrigt brukningsförhållandena. Tillståndsplikten bör vara kvar och kan vara till stöd för markägaren/brukaren vid externt intresse för markförläggning.

A13. Generellt undantag vad gäller gödsling och bekämpningsmedelsanvändning på åkermark finns i undantagsbestämmelserna efter föreskrifterna.

A14. För att markerna skall fungera som häcknings-, födosöks- och rastmiljö för de hävdberoende vadarfåglarna kan inte salixodling ske. Förbud har lagts in och

skulle frågan aktualiseras, väcks frågan om eventuell ersättning för inskränkning i brukandet om tillstånd ej beviljas.

Påpekandet beträffande undantaget efter C-paragraferna om vem som är berättigade att underhålla befintliga ledningar är korrekt och justeras. Beträffande miljöbalkens bestämmelser, så är det nog ingen som innan ett ärendet förts fram, prövats och bedömts, som kan ha någon uppfattning.

Beträffande dikesrensning, så förordar länsstyrelsen att ett samråd bör ske, som en viktig del i dialogen kring skötseln av markerna inom naturreservatet. Beträffande dikesutlopp, belägna utanför reservatet, vill Länsstyrelsen föra fram den generella utgångspunkten att reservatsföreskrifterna inte skall inskränka möjligheterna att underhålla dikessystem och få avledning från åkrar utanför naturreservatet.

Beträffande normalt underhåll av vägar, så har Länsstyrelsen uppfattningen att det gäller underhåll som medger bruk av den maskinpark som krävs för att få ett ändamålsenligt bruk och skötsel av ängsmarkerna. Det bör rimligen finnas överensstämmelse i denna syn.

Föreskrifter under B

När det gäller föreskrifter under B, så syftar dessa till att försöka se till att marken sköts i enlighet med den fastställda skötselplanen. Är det så att brukaren, i egenskap av ägare eller arrendator, av olika skäl inte klarar av detta är det angeläget att man från det allmännas sida, genom reservatsförvaltarens försorg, kan gå in och hjälpa till. Dessa åtgärder måste självklart ske i samråd med både markägare och eventuell arrendator. Avkastning från marken (ersättning för markupplåtelse, avsättning av hö etc) tillfaller självfallet markägare eller arrendator, även i de fall reservatsförvaltaren behöver gå in och hjälpa till med att få bete och slåtter utfört.

Föreskrifter under C

Föreskrifterna under C gäller alla. Som framgår av beskrivningen är åtgärder, ex.vis uppställande av arbetsbod/husvagn, som sker som ett led i bruket och skötseln av marken i enlighet med skötselplanen undantagna.

Beträffande fångst av mygglarver för eget behov eller försäljning är Länsstyrelsen osäker på om detta omfattas av undantaget för fiske och jakt.

Uppläggande och eldande av majbål är en viktig tradion som inte reservatsföreskrifterna skall hindra. Justering har gjorts av texten och platsen för majbålet är utmärkt på reservatskartan.

Beträffande förbudet att lägga upp båtar, vill Länsstyrelsen, utifrån tidigare erfarenhet, tillsammans med markägarna märka ut de platser som uppläggning av båt godtas på (efter tillstånd från markägaren). Detta kan framgen även fungera

som stöd för markägaren vid sk vild uppläggning av båtar, som i dagsläget förekommer både närmare Kristianstad och vid Kavrö bro.

Länsstyrelsen delar uppfattningen om att det är lämpligt att sätta upp informationstavlor på platser där allmänheten har tillträde till reservatet. Vår erfarenhet är att detta brukar fungera.

Länsstyrelsen förstår och beklagar att karta med fastighetsbeteckningar ej fanns med i det utskickade förslaget och kommer att justera detta i samband med det reviderade förslaget till beslut.

ERINNINGAR MOT SKÖTSELPLANEN

Skötselplanen konkretiserar det bevarandesyfte som anges i reservatsbeslutet och riktar sig till olika aktörer. Reservatsförvaltaren, som i detta fall kommer att vara länsstyrelsen, använder skötselplanen som konkret vägledning för planering av insatser av olika slag och som underlag för den dialog med markägare/brukare regelmässig måste föras för att nå ett bra resultat. Både inför reservatsbildning och när reservatsbeslut fattats har skötselplanen en viktig roll när det gäller att beskriva vilka tankar som finns när det gäller den fortsatta markanvändningen och i mer konkreta ordalag beskriva vilken skötsel som är önskvärd inom olika delområden/naturtyper.

Indelning av skötselområden

Med uttrycket ”i huvudsak” under skötselområdesbeteckningarna **Ä**, **Äb** osv befaras att det kan bli en styrning till förfång för brukandet i framtiden och minskad flexibilitet när det gäller betet och slåttarn. Syftet har varit det rakt motsatta, dvs genom att med uttrycket ”i huvudsak” ange en huvudinriktning, skall man inte riskera att binda upp sig utan just kunna möta oförutsägbara förändringar i framtiden och ge en ökad flexibilitet. Uppfattar man att detta kan missförstås, föreslås att man gemensamt hittar ett sätt att uttrycka sig som inte ger någon tveksamhet.

Bevarandemål och bevarandesyften

Här föreslås ett förtydligande som betonar att skötseln skall ge goda förutsättningar för rastande och häckande våtmarksfåglar. Tyvärr sker en storskalig minskning av många fågelarter, där orsakerna ibland finns i häckområdena, men lika ofta är orsakad av försämrade betingelser under flyttningsvägarna eller i övervintringsområdena.

Vad som är naturliga vattenstandsfluktuationer och opåverkad hydrologi är en definitionsfråga och är oavsett det ingenting man kan upprätthålla genom åtgärder inom själva reservatet. Punkten föreslås därför utgå.

Tabell under sammanfattning

I tabellen redovisas huvuddragen av markanvändning och skötsel. Den skall inte uppfattas och förknippas med tvång. Precis som framförs i erinran finns en stark koppling till intresse och ekonomi. Detsamma gäller naturligtvis förvaltarens/länsstyrelsens möjligheter, som är avhängigt de resurser som tilldelas för reservatsskötsel över statsbudgeten.

Dokumentation och uppföljning

Det är viktigt att följa upp bevarandemål och skötselåtgärder och som sägs under 8.1 skall det ske tillsammans, och efter överenskommelse, med de som genomför åtgärderna. För att inte upplevas som tvingande föreslås följande förändring: Punkten 8.2 strykes och ersätts med exempel på åtgärder som kan vara värdefulla att följa upp.

Finansiering av skötsel

Med anledning av erinringar kring formuleringen kring finansieringen föreslås förändring som tydliggör statens/Länsstyrelsens finansieringsansvar.

Avslutande erinringar

Länsstyrelsen har gått igenom och bemött de erinringar som framförts. För att i möjligaste mån tillmötesgå de synpunkter som framförts, föreslås ett antal förändringar i reservatsbeslut och skötselplan. De reviderade förslagen kommer tillsammans med remissvarssammanställningen att diskuteras med markägare/brukare under ett möte våren 2007. Länsstyrelsen gör inte bedömningen att de inskränkningar som blir följden av föreslagna föreskrifter medför sådana inskränkningar i pågående markanvändning att det kan motivera ekonomiskt intrång (med undantag för de begränsningar som föreslås i virkesuttag på fastighet längst in norr).

Anders Nihlén, ägare till Hovby 50:94

Anders Nihlén motsätter sig förslaget till bildande av naturreservat vad avser den mark han är ägare till. Mot bakgrund av de höga naturvårdsvärden som finns inom området är det angeläget att området tryggas för framtiden genom bildande av naturreservat.

Framför följande synpunkter på föreskrifter och skötselkrav:

Uppger att han har för avsikt att avverka hela eller delar buskvegetationen mellan ängen och sjön/ån om det blir ekonomiskt fördelaktigt. Länsstyrelsen delar uppfattningen att det vore av värde om denna vegetation kan tas bort och ersättas av bete eller slätter.

Nihlén motsätter sig att bli tvingad att låta beta eller hugga ängsmarkerna om de ekonomiska förutsättningarna för att han skall göra det själv inte längre finns. Syftet med föreskrifterna är att försöka trygga en långsiktig fortsatt hävd genom slätter eller bete, där självklart i första hand markägare eller arrendator skall

ombesörja detta och där i första hand de stöd som finns för detta bör utnyttjas. För närvarande utgår EU:s miljöstöd för dessa åtgärder.

Nihlén uppger att han för närvarande har båtplats i bevattningskanalen och att han anser sig ha rätt att lägga en båt var helst han vill på sina ängsmarker. För att hindra att båtar läggs upp, med eller mot markägarens vilja på sätt som riskerar att onödigt störa främst häckande fåglar är det värdefullt om antalet platser där båtar läggs upp inte ökar över tiden. Ett sätt reglera detta är att komma överens med markägaren om lämpligaste båtplats och att märka ut denna på reservatskartan. Länsstyrelsen föreslår att den båtplats som idag används för fastighetens behov märks ut på reservatskartan.

Nihlén uppger att om det visar sig tvunget kommer han att rensa diken för att få ut dräneringsvatten eller in bevattningsvatten oavsett vilken månad och vem tusan som häckar. Länsstyrelsen är av den uppfattningen att en åtgärd som väsentligt kan ändra livsmiljön är samrådspliktig enligt miljöbalken, vilket i sin tur kan innebära krav på hänsyn. Länsstyrelsens precisering genom reservatsföreskrifterna när det gäller hänsynstagande och samråd i samband med dikesrensning syftar till att minimera risken för skador och att uppmuntra till en bra dialog mellan markägare/brukare och reservatsförvaltare.

Nedre Helgeåns regleringsföretag

Regleringsföretaget anser att det bör förtydligas att föreskrifterna inte hindrar företagets möjligheter att utföra de muddringar och rensningar i Hammarsjön som kan krävas enligt företagets åligganden genom förrättningen på likartat sätt som anges att föreskrifterna inte utgör hinder för att rensa befintliga diken mm, med undvikande av åtgärder under fåglarnas häckningstid och efter samråd med reservatsförvaltaren.

Sydkraft

Framför att under förutsättning att befintliga anläggningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och underhåll kan utföras vid behov t ex fällning av farliga och hinderliga träd, tillträde till stolparna med fordon och maskiner, och därmed bibehålla säkerheten för ledningarna, samt att vi inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av naturreservatet har man inget att erinra mot det planerade naturreservatet. Som anges i reservatsbeslutet skall föreskrifterna under A inte utgöra hinder för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar varför inga krav utöver de för underhållsarbete normala hänsynskraven gäller.

Riksantikvarieämbetet

Framför att de inte har några erinringar.

Sveriges Geologiska Undersökning

Tillstyrker att reservat bildas, men anser att det saknas en fylligare beskrivning av de geologiska bevarandevärdena i förslagen. Länsstyrelsen har inte redovisat någon fylligare beskrivning då området ur geologisk synpunkt saknar prioriterade bevarandevärden.

Vägverket

Har inget att erinra mot förslaget.

Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland

Har ingen erinran mot förslaget, men påpekar att om de pilevallar som varit föremål för restaureringsåtgärder finns kvar och berörs av reservatsförslaget, så bör skötseln av dessa ske fortlöpande. En av pilevallarna är belägen inom det föreslagna reservatet och har kvar några träd. Dessa bör hamlas regelbundet.

Kristianstads kommun

Kommunen tillstyrker reservatsförslaget efter förslag till revidering enligt nedanstående.

Kommunen planerar nya vattentäkter utmed Hammarsjöns västra strand. Dessa kan behöva anläggas i västra kanten eller en bit in i reservatet. Reservatsföreskrifterna behöver göra det möjligt att anlägga vattentäkter inklusive servicevägar, råvattenledningar och elförförsörjning (med ungefär den utformning som de inom Näsby fält naturreservat). Placering och utformning skall ske efter godkännande av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen godtar förslaget.

Kommunen framför att det av Koncessionsnämnden för miljöskydds beslut 1981-04-28 framgår att kommunen åtagit sig vassröjning och annan restaurering i Hammarsjön och man har kommunfullmäktiges uppdrag att genomföra detta, daterat 1990-04-16. Kommunen föreslår att föreskrifterna kompletteras med att förbuden under A inte utgör hinder för fortsatt skötsel av vattenområdena inom reservatet, inklusive klippning av vegetation, men att det lämpligen kan ske i enlighet med en av Länsstyrelsen fastställd skötselplan. Länsstyrelsen föreslår att Kristianstads kommun efter godkännande av Länsstyrelsen medges utföra fortsatt vassröjning och annan skötsel enligt åtaganden redovisade i Koncessionsnämnden för miljöskydds beslut 1981-04-28.

Kommunen erinrar om att Länsstyrelsen är förvaltare av området och att det ingår i träffad skötselöverenskommelse med kommunen. Ytterligare skötselåtgärder, som kan bli följden av reservatsbildningen, förutsätter tillägg till finansieringen från Länsstyrelsens sida.

Skånes Ornitologiska Förening genom Nils Waldemarsson

Framför att det vore av värde att i enlighet med förslaget uppföra ett enkelt fågeltorn nedanför Björkhäll för att därigenom kanalisera besökare och minska risken för störningar. Jakt på våtmarksfågel är inte tillåten på statligt eller kommunalt ägd mark inom reservatet. Föreningen framför att jakten på fågel bör vara förbjuden inom reservatet oavsett vem som är markägare.

Landskapssektionen

Sektionen föreslår en rad åtgärder för att tydliggöra kartpresentationen, bilagehantering och vissa skötselföreskrifter och formuleringar i skötselplanen. Förslagen har beaktats i det omarbetade förslag som tagits fram.

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Regeringen, Miljödepartementet. **Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 23 november 2007** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 040 - 25 20 00 (växel).